

Luxembourg, 2021. október 26.

2020. évi éves jelentés

A 10 leggyakrabban feltett kérdés

1) Milyen feladatot lát el az Európai Számvevőszék az uniós költségvetést illetően?

Minden évben **ellenőrizzük az Unió konszolidált beszámolóját, és véleményt nyilvánítunk** arról a három kérdésről, hogy 1) megbízható-e a beszámoló, 2) az uniós bevételek a szabályoknak megfelelően folytak-e be, illetve 3) az uniós költségvetési forrásokat a szabályoknak megfelelően költötték-e el. Ezek az ellenőrzések képezik **megbízhatósági nyilatkozatunk** alapját, amelyet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 287. cikke értelmében be kell nyújtanunk az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

2020-ban az uniós kiadások **173,3 milliárd eurót** tettek ki, ami az uniós tagállamok és az Egyesült Királyság összesített bruttó nemzeti jövedelmének 1,1%-a.

2) Ellenjegyezte az Európai Számvevőszék a 2020. évi beszámolót?

Igen. Mint 2007 óta minden pénzügyi évben, a 2020. év tekintetében is ellenjegyeztük a beszámolót, azaz hitelesítő véleményt adtunk annak **megbízhatóságáról**. Arra a következtetésre jutottunk, hogy a 2020. évi beszámoló minden lényeges szempontból híven tükrözi az Unió pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait.

A beszámoló véleményezése mellett ellenőrzésünk alapján arról is kötelesek vagyunk nyilatkozni, hogy a kapcsolódó tranzakciók az uniós jogszabályok szerint történtek-e. Megállapítottuk, hogy a bevételek lényeges hibától mentesek voltak. A kifizetések becsült hibaszintje az elmúlt években viszonylag stabil maradt: a 2015. évi 3,8%-ról 2016-ban 3,1%-ra, 2017-ben 2,4%-ra csökkent, majd 2018-ban 2,6%-ra nőtt és azóta alig változott. 2020-ban a kifizetések becsült hibaszintje 2,7% volt, csakúgy, mint 2019-ben. 2019-hez hasonlóan idén is úgy ítéltük meg, hogy a hibaszint általános érvényű, ezért a kifizetésekről elutasító véleményt adtunk (erről részletesebb magyarázat alább olvasható).

3) Mit jelent a Számvevőszék által becsült hibaszint?

A 2,7%-os adat **arra a pénzügyösszegre vonatkozó becslésünk, amelyet nem lett volna szabad kifizetni** az uniós költségvetésből, mivel azt véleményünk szerint nem az uniós szabályoknak, illetve a tagállamok egyedi nemzeti szabályainak megfelelően költötték el.

Szokásos hibák például a nem támogatható kedvezményezett vagy projektek számára, illetve a közbeszerzési szabályok helytelen alkalmazásával beszerzett szolgáltatások, áruk vagy végrehajtott beruházások kapcsán folyósított kifizetések.

4) Azt jelenti ez, hogy az uniós források 2,7%-át elpazarolták?

Nem. Ez a kijelentés nem helytálló, mivel nagy a különbség „hiba” és „pazarlás” között. Tesztelésünk során azt ellenőrizzük, hogy az uniós pénzüsségeket a szabályoknak megfelelően költötték-e el, hogy megfelelően számították-e ki az elszámolt költségeket, és hogy teljesültek-e a támogathatósági követelmények. Ha e feltételek valamelyike nem áll fenn, akkor ezt hibaként rögzítjük. A 2,7%-os adat erre vonatkozik.

A hibák egy része olyan kifizetésekhez kapcsolódik, amelyek esetében nem teljesültek a támogathatósági feltételek, de amelyek ugyanakkor nem voltak pazarlóak. Megállapítottuk például, hogy Horvátországban finanszírozásban részesült egy olyan vidékfejlesztési projekt, amely áfonyatermesztést és annak kapcsán öntözőrendszer-telepítést támogatott. Ilyen típusú beruházások uniós forrásokból csak akkor támogathatók, ha megfelelnek a fenntartható vízhasználat ösztönzésével kapcsolatos, az uniós jogszabályokban meghatározott követelményeknek. A kedvezményezett által benyújtott dokumentumok szerint a projektnek része volt a vízfogyasztásmérő rendszer is, így a kifizető ügynökség jóváhagyta az öntözőrendszerrel kapcsolatos kiadást. Megállapítottuk azonban, hogy a vízfogyasztásmérő telepítése nem történt meg, az öntözési komponens tehát uniós forrásokból nem volt támogatható.

Ezzel szemben tökéletesen jogszerű és szabályszerű kiadások is lehetnek értelmetlenek. Múltbéli jelentéseinkből erre az a kikötői infrastruktúra hozható fel példaként, amelynek építése során nem vették kellőképpen figyelembe a várható teherforgalmat.

5) A feltárt hibák csalásnak minősülnek?

Az esetek döntő többségében erre nem mutat semmi jel. A csalás szándékos, haszonszerzési célú megtévesztést jelent. Noha a standard ellenőrzési eljárások nem feltétlenül alkalmasak a csalások felderítésére, minden évben előfordul, hogy teszteléseink során néhány csalásgyanús esetre bukkanunk.

2020-ban a 838 ellenőrzött tranzakció közül hat alkalommal jeleztünk csalásgyanús esetet. Ezeket bejelentettük az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF), amely a tagállami hatóságokkal együttműködve kivizsgálja az ilyen eseteket, és adott esetben megteszi a szükséges intézkedéseket.

6) Romlik az uniós pénzgazdálkodás?

Az elmúlt éveket tekintve **összességében javulásról** számolhatunk be: a legutóbbi többéves pénzügyi keret során a 2014-es 4,4%-ról az utolsó három évre 2,7% körüli stabil értékre csökkent a kifizetések becsült hibaszintje.

A magas kockázatú (főként a visszatérítésen alapuló) kifizetéseket azonban továbbra is lényeges hibaszint jellemzi; az ilyen típusú kiadások aránya pedig 59%-ra nőtt a 2020. évi költségvetésben. A magas kockázatú kifizetések esetében 4,0%-ra becsüljük a hibaszintet. A korábbi évekhez

hasonlóan a hibát általános érvényűnek ítéljük, ezért a kiadásokra nézve elutasító véleményt adtunk.

7) Mit jelent az általános érvényű hiba és a magas kockázatú kiadás?

2020-ban az uniós kiadások több mint fele magas kockázatúnak minősült. Bár az összes kiadásra nézve 2,7%-ra becsüljük a hibaszintet, ha csak a magas kockázatú kiadásokat vizsgáljuk, a hibaszint eléri a 4,0%-ot. Mivel ez a kiadástípus jelentős súlyt (59%) képvisel az összes kiadásban, úgy ítéljük meg, hogy a hiba általános érvényű, azaz a teljes ellenőrzött sokaságban vagy annak **jelentős részében** fennáll.

A magas kockázatú kiadások közé többségében az olyan kiadások tartoznak, amelyek esetében az **Unió** támogatható tevékenységek támogatható költségeit **téríti vissza** (összetett szabályrendszer alapján). Költségtérítés formájában nyújtják a támogatásokat például a kutatási projekteknél (a „Versenyképesség” területen), a regionális és vidékfejlesztési beruházásoknál (a „Kohézió” és a „Természeti erőforrások” területen) és a fejlesztési támogatási projekteknél (a „Globális Európa” területen). Ebben az évben e kiadástípus aránya – elsősorban a kohéziós kiadások további (20 milliárd eurós) növekedése miatt – 59%-ra nőtt.

Az alacsonyabb kockázatú kiadások többnyire **jogosultságalapú kifizetések**, amelyeket azoknak a kedvezményezetteknek folyósítanak, akik megfelelnek bizonyos (kevésbé összetett) feltételeknek. Ilyenek többek között a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen támogatások (a „Természeti erőforrások” területen), a hallgatói és kutatói ösztöndíjak (a „Versenyképesség” területen), vagy az uniós alkalmazottak bére és nyugdíja (az „Igazgatás” területen).

8) Mi jelent a hitelesítő, korlátozott és elutasító vélemény?

„**Hitelesítő**” véleményt akkor adunk, ha a számadatok megbízható és valós képet mutatnak, és megfelelnek a pénzügyi beszámolás és a pénzgazdálkodás szabályainak.

„**Korlátozott**” a vélemény akkor, ha a számvevők nem tudnak hitelesítő véleményt adni, de a feltárt problémák nem általános érvényűek.

Az „**elutasító**” vélemény arra utal, hogy széles körben állnak fenn problémák.

9) Mit jelent a lényeges hibaszint?

Az ellenőrzési szaknyelvben ez **azt a szintet jelenti, amely felett a hibákat jelentős hatásúnak tekintjük**. Lényegesnek tekinthető az a hibaszint, amely valószínűsíthetően befolyásolja az ellenőrzési jelentés felhasználóinak döntését. A Számvevőszék és az Európai Bizottság egyaránt **2%-os** küszöböt alkalmaz a lényegesség meghatározásához.

10) Milyen kockázatokra mutat rá az éves jelentés a Covid19-járványhoz kapcsolódó segélycsomagot illetően?

A Covid19-világjárvány igen jelentős hatást gyakorol majd az Unió pénzügyeire: a 2021–2027-es pénzügyi időszakban a Next Generation EU (NGEU) eszköz és a többéves pénzügyi keret

együttesen 1824 milliárd euró összegű forrást biztosít, ami **csaknem kétszerese az előző többéves pénzügyi keret kiadásainak**.

A tagállamok mindeközben továbbra is a tervezettnél lassabban használják fel az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) nyújtotta forrásokat. 2020 végéig, a jelenlegi hétéves költségvetési időszak utolsó évéig a 2014–2020-as időszakra jóváhagyott uniós finanszírozásnak csupán 55%-át fizették ki. Ez **felduzzasztotta a fennálló kötelezettségvállalásokat**, amelyek 2020 végére már 303,2 milliárd eurót, közel két éves költségvetésnek megfelelő összeget tettek ki (ebből 209 milliárd euró származott az esb-alapokból).

Ennek kapcsán a számvevők rámutatnak annak kockázatára, hogy a 2021–2027-es pénzügyi időszakban késhet a megosztott irányítású alapok végrehajtásának megkezdése. Mindezek fényében és a megelőző időszakok tapasztalatai alapján a számvevők felhívják a figyelmet, hogy ez különböző jogi, illetve az alapokkal való gondos pénzgazdálkodással kapcsolatos problémákat vethet fel.

A Számvevőszék 2020. évi éves jelentése 23 uniós nyelven elérhető honlapunkon (eca.europa.eu).